

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1	Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen	3
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolista elinkeinorakennetta	4
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	7
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	8
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee	8
1.2	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	10
1.2.1	Hiilineutraaliuden edistäminen	10
1.2.2	Kiertotalouden ratkaisut	11
1.2.3	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista	12
1.2.4	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	13
1.2.5	Kestävä kaupunkikehitys	15
1.3	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite	16
2	Toiminnallinen tuloksellisuus	17
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat	17
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	20
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	20
5	Voimassaolo ja seuranta	21
5.1	Liite	21
6	Allekirjoitukset	21

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu hallitusohjelmassa ja AVI-ELY –strategiassa 2020–2023 asetettuihin kansallisiin strategisiin painopisteisiin ja linjauksiin.

1) Lisäämme elinvoimaa Pirkanmaalle – ELY-keskus edistää yritysten tuottavuuden ja työllisyyden kasvua

Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto edistävät yhteistyössä maakunnan talouskasvua panostamalla työmarkkinoiden toimivuuden ja yritysten kilpailukyvyn parantamiseen sekä pk-yritysten viennin kasvattamiseen. Erityisinä painopisteinä työllisyyden hoidossa ovat osaavan työvoiman saatavuus, yritysten rekrytointiongelmien sekä heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistyminen. Team Finland -toiminnassa keskitytään kansainvälistymällä kasvua hakeviin yrityksiin. Uudenlaisia asiakaslähtöisiä työvoima- ja yrityspalvelujen toimintamalleja kehitetään yhdessä sidosryhmien, alueen toimijoiden ja palvelutuottajien kanssa. ELY-keskus vastaa omalta osaltaan hyvässä ja aktiivisessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa eri syin maahan muuttavien onnistuneesta koulutuksesta. EU-rakennusrahasto tukee työllisyydenhoidon ja yritysten kilpailukyvyn tavoitteita mm. henkilöstön osaamista kehittämällä ja yritysten tuotannon ja tuotteiden uusiutumiseen panostaen. Maaseuturahaston toimilla panostetaan erityisesti maatalojen ja maaseudun yritysten investointiaktiivisuuden lisääntymiseen ja kilpailukyvyn parantamiseen.

2) Luodaan hyvää ja kestävä elinympäristöä Pirkanmaalle

ELY-keskus luo toiminnallaan turvallista ja viihtyisää elinympäristöä. Hyvä pirkanmaalainen asuin- ja elinympäristö muodostuu toimivasta yhdyskuntarakenteesta, turvallisesta ja sujuvasta liikennejärjestelmästä sekä monimuotoisesta ja puhtaasta luonnosta. ELY-keskus luo kestävä yhdyskuntarakennetta valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden ja maakunnan tavoitteiden mukaisesti. ELY-keskus on aktiivinen toimija ilmastomuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa sekä pyrkii toimillaan edistämään hiilineutraalia Suomea 2030. ELY-keskus aktivoi maaseudun asukkaita omaehtoiseen ja yhteisölliseen

asuinalueensa kehittämiseen sekä osaamistason ylläpitämiseen ja kehittämiseen yhdessä Leader- toimintaryhmien kanssa.

3) ELY-keskus kehittää toimintaansa ja panostaa henkilöstön osaamiseen

ELY-keskuksessa noudatetaan aina hyvää henkilöstöpolitiikkaa. Organisaatiota johdetaan aktiivisella viestinnällä ja avoimella henkilöstövuorovaikutuksella. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja asiantuntijuuden vahvistamiseen panostetaan. Pirkanmaan ELY-keskuksen toiminnan ja osaamisen kehittämisessä pyritään vahvaan tulevaisuusorientaatioon, jossa kärkiteemat ovat *digitalisaatio, ilmastonmuutos ja kiertotalous*. Liikenteen ja ympäristön asiakaspalvelukeskuksissa kehitetään sujuvaa, tehokasta ja vaikuttavaa asiakaspalvelu- ja lupatoimintaa. Toimintaa kehitetään digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntäen sekä viestinnän että palveluiden kehittämisessä. ELY-keskus on osaltaan aktiivisesti mukana järjestelmä- ja toimintatapauudistusten suunnittelussa ja käyttöön-otossa.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Työllisyysasteen nostamiseen pyritään laaja-alaisin toimin alueen kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto panostavat nopeaan ja oikea-aikaiseen yhteistyöhön yritysten kanssa. Esiin nousseita rekrytointitarpeita tuetaan välittömästi joko palkkatuella, räätälöidyllä yhteishankintakoulutuksella tai ammatillisella, rekrytoivalla työvoimakoulutuksella sekä muilla TE-palveluilla.

Yritysten toimintaedellytyksiä vahvistetaan asiantuntija- ja koulutuspalveluilla yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Aloitettavan yrittäjyyden ja itsensä työllistämisen mahdollisuuksia tuetaan eri palveluin (esimerkiksi Yrittäjyysbuusti).

Pirkanmaan TE-toimisto panostaa työnvälitykseen ja työnhakijoiden osaamisen tunnistamiseen. Työnhakijoiden palvelutarpeet tunnistetaan tehokkaasti ja heidät ohjataan nopeasti joko TE-hallinnon tai muihin palveluihin. Heikossa työmarkkina-asemassa ja työvoiman ulkopuolella olevien työllistymistä edistetään TE-palvelupilotin avulla. Palvelupilottiin (4200 asiakasta) on koottu palvelukokonaisuuksia asiakkaille, jotka tarvitsevat enemmän tukea ja henkilökohtaista ohjausta työllistymiseen ja kohti työmarkkinoita siirtymiseen. Henkilöstön ohjaustyön onnistumiseen on jo otettu käyttöön henkilökohtaisen asiakaspalautteen järjestelmä.

TE-toimisto odottaa 1.1.2021 alkavan Pirkanmaan kuntakokeilun panostavan henkilökohtaiseen palveluun resurssien lisääntyessä todennäköisesti kuntien lisäpanostuksella siirtyvien TE- toimistoresurssien lisäksi. TE-toimisto huomioi toiminnassaan asiakaskuntansa erityisesti mm. työstä-työhön siirtymisillä ja keskittyy nimenomaan alkupalveluun sekä virtaaman estoon yli 3 kuukauden työttömyyteen tukeakseen samalla pitkäaikais-työttömyyden ehkäisyä.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	40	39	38	38
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	38	34	32	32
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	3	3	3	3

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

Pirkanmaan ELY-keskus edistää valtakunnallisia TKI-tavoitteita tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita. Sovitetaan yhteen kansainvälistyville yrityksille suunnattua palvelutarjontaa kansallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. ELY-keskus pyrkii toimillaan edistämään elinkeinojen älykkäitä ja digitaalisia ratkaisuja.

10.12.2020

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Team Finland –tavoitteiden mukainen toiminta:

- kv-palveluja käyttäneiden uusien yritysten määrä lisääntyy
- ELY-keskuksen rahoitusta käyttäneiden pk-yritysten viennin kasvu. Pk-yritysten vienti pyritään tuplaamaan vuoteen 2025 mennessä. Viennin kasvun kehitystä seurataan vuosittain.
- T&K – ja täsmäkoulutushankkeiden yhdistäminen. Kansainväistä kasvua hakevia yrityksiä tuetaan osaamisen kehittämisen instrumenteilla. Tavoitteena saada käyntiin vuositasolla 10 yhteishanketta.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

ELY-keskus edistää maaseuturahaston keinoin uusien yritysten syntymistä ja maaseudun työllisyyden lisääntymistä neuvonnalla, yritysten perustamisavustuksella ja investointituilla. Liiketoiminnan uudistumista tuetaan myös koulutus-, yhteistyö- ja innovaatiohankkeilla sekä yritysryhmien kehittämishankkeilla. Omien palvelujen lisäksi, Team Finland strategian mukaisesti, muiden yrityspalveluja tuottavien tahojen palvelujen välittäminen ja kansainvälisen rahoituksen hyödyntäminen ELY-keskuksen palvelujen avulla. ELY-keskus edistää pirkanmaalaisten toimijoiden (mm. kaupunki, Kauppakamari, yrittäjät) yhteistyön tiivistämistä yritysten menestysedellytyksien parantamiseksi. EU-rahoituksesta tiedotetaan ja tehdään pk-yritysten aktivointia konsortiohankkeisiin ja EIC-rahoitukseen. ELY-keskus aktivoi maaseudun asukkaita omaehtoiseen ja yhteisölliseen alueensa kehittämiseen sekä osaamistason ylläpitämiseen ja kehittämiseen rahoittamalla kylä- ja koulutushankkeita yhdessä toimintaryhmien kanssa.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Eri palveluilla kasvuun ja kehittymiseen aktivoitujen yritysten määrä (kpl)	80	40	80	80

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu yhteisten Team Finland –tavoitteisiin ja kehittää yhteistyötä Team Finland –verkoston toimijoiden kanssa.

10.12.2020

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Uusia palveluja suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Team Finland –ydintoimijoiden kanssa. Team Finlandin kansainvälisen verkoston palveluiden tunnetuksi tekeminen. Alueellista TF-yhteistyötä (alueelliset vienti- ja kansainvälistymispalveluja tuottavat organisaatiot) tehostetaan ja selkeytetään alueellisten TF-kumppaneiden roolituksia. KasvuCRM:n käyttöä tehostetaan ja hyödynnetään myös oman toiminnan kehittämisessä kaikkia ELY-keskuksen vastuualueita koskien. Hyödynnetään TF-asiakashankinnassa koronatukia saaneita yrityksiä.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Pirkanmaan ELY-keskuksen tavoitteena on, että pk-yritykset kasvavat kehittämällä liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä. Tätä tarkoitusta varten ELY-keskus tukee liiketoiminnan uudistumista koulutus-, yhteistyö- ja innovaatiohankkeilla sekä yritysryhmien kehittämishankkeilla. ESR-panostuksilla voidaan vaikuttaa yritysten henkilöstön osaamiseen. Erityisenä painopisteenä on kansainvälisen rahoituksen tehokkaampi hyödyntäminen.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	14	14	14	14
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)	-	-	-	
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)	-	-	-	

Tavoite: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.*

Pirkanmaan ELY-keskus vahvistaa yhdessä muun alueellisen verkoston (mm. Taike, Pirkanmaan liitto, työllisyyden kuntakokeilu, TE-toimisto) kanssa luovien alojen toimijoiden ja yritys-elämän yhteistyötä ja näin tuetaan luovien alojen työllisyyden kasvua.

Mittari: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).

Pirkanmaan ELY-keskus edistää korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, luovien alojen yritysten, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytyksiä myöntämällä alan yritystoimintaan rahoitusta huomioiden erityisesti Luovan talouden tiekartan linjaukset yrityksille suunnattujen kehittämispalvelujen osalta. ELY-keskus hyödyntää tehokkaammin myös ulkopuolella olevat rahoitusinstrumentit (esim. CreMa-rahoitus sekä Creative Finlandin palvelut). ELY-keskus tukee alueen luovan talouden ekosysteemin rakentumista ja osallistuu mm. alueen sosiaalisen ja ekologisen hyvinvoinnin mittariston kehitystyöhön. Kulttuurimatkailun kehittämistyössä huomioidaan alueen arvokkaat kulttuuriympäristöt ja arkkitehtuurikohteet esim. kulttuurireittien luomiseksi. Tuetaan Pirkanmaan luonto- ja virkistyspalveluiden kehittämistä: muun muassa Lauhanvuoren-Hämeenkanne Geopark-kohteiden maastopalveluiden kehittäminen ja Kestävää kehitystä Geoparkista –hanke. Lisäksi ELY-keskus vaalii hoidetun ja monimuotoisen maaseudun kulttuuriympäristön säilymistä Pirkanmaalla rahoittamalla hankkeita (esimerkiksi Lumolaidun –verkosto).

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.

Pirkanmaan ELY-keskus varmistaa elintarvikeketjun alkutuotannon toimijoiden säädösten vaatimusten mukaisuutta Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti mm. informoimalla toimijoita rahoitus- ja koulutusmahdollisuuksista. ELY-keskus edistää pirkanmaalaisen lähijä ja luomuruoan osuuden kasvattamista ruoankulutuksessa mm. tukemalla tila- ja tuottajamyymälöiden perustamista sekä rahoittamalla asiaa edistäviä hankkeita. ELY-keskus edistää elintarvikealan kansainvälistymistä ja elintarvikeviennin myönteistä kehitystä ohjaamalla alan yrityksiä Food from Finland –elintarvikealan kasvuohjelmaan yhteistyössä Team Finland –verkon kanssa.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Valtakunnallisen lisärahoituksen turvin pyritään strategiakaudella nostamaan liikenneverkon palvelutasoa. Hallituskauden ensimmäisten vuosien aikana rahoitusta kohdennetaan väylänpidon hankkeisiin. Strategiakauden loppuvaiheessa panostusta siirretään perusväylänpidon laatutasoon. Rahoitusratkaisulla saattaa olla vaikutuksia asiakastyytyväisyyteen. Talvihoidon palvelutasoa on nostettu korottamalla talvihoitoaluokkia osalla teitä. Tällä pysyvällä muutoksella tavoitellaan myös tienkäyttäjien tyytyväisyyden parantamista. Liikenneturvallisuuteen vaikutetaan pienin infraan kohdistuvien turvallisuustoimenpitein sisältäen tarvittaessa myös nopeustason laskun. Lisäksi pyritään vaikuttamaan muuhunkin kuin infrastruktuuriin yhteistyössä muiden liikenneturvallisuustoimijoiden kanssa. Alueella päätettävissä olevat toimenpiteet kohdennetaan siten, että vaikutukset kohdistuvat mahdollisimman laajasti, mikä korostaa liikennemäärien ja liikenteen koostumuksen merkitystä priorisoinnissa. Lisäksi merkittävimpien asiakasryhmien kanssa tehdään sidosryhmäyhteistyötä, jota hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	163	155	148	148
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon (asteikolla 1-5)	3,0	3,0	3,0	3,0
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon (asteikolla 1-5)	2,7	2,7	2,7	2,7

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Pirkanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto panostavat työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja osaamistarpeiden tunnistamiseen sekä osuvan asiakasohjauksen vahvistamiseen (osaamisen tunnistamisen välineiden ja palvelumallin kehittäminen). Koulutusta kohdennetaan ja räätälöidään osaamistarpeiden perusteella ottaen huomioon erityisen matalan tai vanhentuneen osaamisen kohderyhmät suhteessa työmarkkinoiden vaatimuksiin.

10.12.2020

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaa elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Koulutusta kohdennetaan erityisesti pohjautuen yritysten laadullisten ja määrällisten työvoimatarpeiden kartoitukseen sekä työn murroksen, toimialojen ja osaamistarpeiden ennakoinnin pohjalta. ELY-keskus ja TE-toimisto suuntaavat palveluja yksittäisistä toimista palvelukokonaisuuksiin (palvelupolkujen ja -kokonaisuuksien rakentaminen), jossa osaamisen kehittäminen nähdään osana eri palveluja (opinnollistaminen, työkokeilut, palkkatuki, työelämäläheisen koulutuksen toteuttaminen). Osaamisen kehittämisessä nähdään merkittävänä myös proaktiivinen toiminta yrityksissä (muutosten ennakointi, jatkuvan oppimisen mahdollistaminen). Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelman väheneminen (myös ESR-rahoituksen toimenpitein).

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Päivitetään Pirkanmaan elinikäisen ohjauksen strategia vuosille 2021–2025. Strategias-
assa huomioidaan valtakunnallisen elinikäisen ohjauksen strategian keskeiset kohdat. Vahvistetaan ohjaustoimijoiden välistä yhteistyötä ja ohjausosaamista. Rakennetaan Pirkanmaan elinikäisen ohjauksen palvelukartta.

Vahvistetaan ja tuetaan alueen jatkuvan oppimisen ekosysteemin rakentumista. Kuva-
taan alueen keskeiset jatkuvan oppimisen toimijat ja kehittämistoimet ja luodaan yhteis-
työssä uusia toimintamalleja ja pilotteja.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Pirkanmaan ELY-keskus edistää laajassa kumppanuusyhteistyössä eri syistä maahan-
muuttaneiden osaamispotentiaalin käyttöönottoa Pirkanmaalla työmarkkinoiden hy-
väksi.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyö-
dyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Toteutetaan alueella kansallista Talent Boost –ohjelmaa ja sen piirissä kehitettyjä palve-
luita, mm. Talent Explorer. ELY-keskus rakentaa laajoja kumppanuuksia tukemaan työ-
peräistä maahanmuuttoa ja kansainvälisten osaajien rekrytointia (esimerkkeinä kumppa-
nuuksista muun muassa: International Tampere Hub ja Kokka kohti Suomea ESR-
hanke). Osana kumppanuusyhteistyötä vahvistetaan ELY-keskuksen ja Tampereen kor-
keakouluyhteisön yhteistyötä, jotta ulkomaiset opiskelijat ohjautuvat aiempaa tehok-
kaammin suomalaiseen työelämään opiskeluaikana ja heti opintojen päätyttyä. Muoka-
taan täsmäkoulutusten ja muiden palveluiden sisältöjä tukemaan kansainvälisiä rekry-
tointeja sekä kansainvälisten opiskelijoiden ja muiden maahan muuttaneiden työllisty-
mistä. Osaamisen kartoittamista tehdään osana kotoutumiskoulutuksia. Toteutetaan kar-
toituksiin perustuvaa tehokasta ohjausta työhön, koulutukseen tai muihin tarkoituksen-
mukaisiin palveluihin.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Pirkanmaan maakunta on sitoutunut maakunnalliseen hiilineutraalisuustavoitteeseen 2030. ELY-keskus edistää yhdessä maakuntaliiton kanssa Pirkanmaan hiilineutraalita-voitteita luomalla ja kehittämällä uudenlaista alueellista yhteistyökonseptia (Hinku-maakunta). Tavoitteena on kehittää myös aluehallinnon roolia ilmastokysymyksissä. ELY-keskus osallistuu Tampereen kaupunkiseudun ilmastotyöhön sekä sidosryhmien toimintaan asiantuntijana. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa Pirkanmaan ilmastofoorumin toiminnasta, joka on suunnattu maakunnan tavoitteeseen sitoutuneille ympäristö- ja ilmas-toasiantuntijoille. Ilmastofoorumi laatii maakunta-Hinkun päästövähennyspolun ja toimii tiedon välittämisen kanavana maakunnan sisällä sekä valtakunnallisissa ja EU-tason ilmastotavoitteissa.

Aluehallinnon kehittämistyössä ELY-keskuksen ilmastotiekarttatyö valmistuu. Työssä kuvataan ELY-keskuksen tehtävät ja niiden ilmastovaikuttavuus sekä etsitään keinoja vaikuttavuuden lisäämiseen ja sitoutetaan henkilöstöä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Pirkanmaan ELY-keskus toimeenpanee tiekarttatyötä edelläkävijänä. Tiekarttahankkeen tuloksia jalkautetaan muihin ELYihin ja edistetään ELY-keskusten välistä yhteistyötä ilmastokysymyksissä. Valtakunnallisella tasolla kehitetään yhteistyötä liittyen ELYn viranomaisnäkökulman ja ilmastoasiantuntijaroolin tietotarpeisiin ja asiantuntijarooliin. Merkittäviä tahoja ovat esimerkiksi Ilmastopaneeli ja tutkimuslaitokset sekä ilmastotiekarttatyössä tunnistetut sidosryhmät. Hankkeiden osalta on tavoitteena vahvistaa ilmastotyötä sekä siihen kytkeytyvää tietopohjaa.

Edistetään siirtymistä hiilineutraaliuteen mm. toteuttamalla maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman toimenpiteitä maaperän hiilen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Pirkanmaan ELY-keskuksen virkatyötä kehitetään ilmastonäkökulmia kattavasti huomi-oon ottavaksi ilmastotiekarttahankkeen avulla.

Pirkanmaan ELY-keskus rahoittaa puolet *Canemure*-hankkeen Pirkanmaan osuudesta. ELY-keskus on mukana rahoittamansa *Hiilinielut kasvuun Pirkanmaalla* -hankkeen ohj-jausryhmässä. Pirkanmaan ELY-keskuksen tavoitteena on edistää edelleen maakunnan tavoitteeseen vielä sitoutumattomien kuntien *HINKU*-sitoumuksia. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa Pirkanmaan ympäristöohjelman seurantatyöstä. Työssä tuotetaan tietoa ja viedään sitä uudella tavalla toimintaan Pirkanmaan ympäristön tilan hyväksi. Maakun-nan ympäristötyötä tarkastellaan myös läpileikkaavasti erityisesti ilmastokyvyykkyys-pai-nopisteen kautta. Seurantaa ja toimintaa toteutetaan yhteistyössä maakunnan liiton sekä muiden toimijoiden kanssa. Ilmaston tiekarttahankkeen tulosten perusteella osallis-tutaan jatkokehitystyöhön liittyen esim. PIMA-kysymyksiin, vesihuollon energiatehokkuu-

teen sekä liikennejärjestelmätyöhön ja hiilinieluihin liittyvää tietopohjaa yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Pirkanmaan ELY-keskus myöntää valtakunnallisesti keskitettynä tehtävänä valtionavustusta pientalojen öljylämmityksestä luopumiseen. Pirkanmaalla myös edistetään tuulivoiman lisäämistä.

Rakennerahastohankkeissa tehtävässä päätöksenteossa arvioidaan hankkeiden ilmastovaikutukset. Yritysten kehittämisavustusten myöntöperusteissa huomioidaan yritysten vähähiilisyys.

Pirkanmaan ELY-keskus on mukana toteuttamassa valtakunnallista kevyen liikenteen *KÄPY-ohjelmaa*, jolla vaikutetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. *MAL-sopimuksen* tavoitteilla tähdätään muun muassa vähähiiliseen liikenteeseen. ELY-keskuksen kautta kulkevalla joukkoliikennerahoituksella mahdollisesta joukkoliikenne kaupunkiseudun ulkopuolella. Tampereen kaupunkiseutu on toimivaltainen joukkoliikennealue, joka saa valtakunnallista avustusta joukkoliikenteen edistämiseen. Kaupunkiseudullakin ELY-keskus osallistuu joukkoliikenteen edistämiseen kehittämällä sitä tukevaa infrastruktuuria. Liikennejärjestelmätyön keskeisiä tavoitteita on päästöjen vähentäminen, johon keinoja pyritään löytämään kaikilta liikennejärjestelmätyön eri tasoilta.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Pirkanmaan ELY-keskus on valinnut yhdeksi toiminnan strategiseksi painopisteeksi kiertotalouden (ml. biotalous). ELY-keskuksessa vahvistetaan kiertotalousosaamista ja tuetaan Suomen tavoitteita kiertotalouden edistämisestä läpileikkaavasti kaikilla hallinnon tasoilla (kunta, maakunta, valtio) sekä eri toimijoiden yhteistyönä (elinkeinoelämä & yritykset, julkinen sektori, kansalaiset ja opetus & tutkimusyhteisö). Sopimuskauden keskeisiä tavoitteita ovat kiertotaloutta tukevien toimintatapojen vahvistaminen edelleen mm. ELY-keskuksen vastuualueiden välillä. Kiertotalous- ja vähähiilisyystavoitteet sekä tavoitteita tukevien digitaalisten ratkaisuiden edistäminen sisältyvät myös Pirkanmaan elpymissuunnitelmaan ja tavoitteita painotetaan myös Pirkanmaan maakuntaohjelmatyössä. Edistetään biokaasutuotannon kokonaisuutta (ml. maakunnan biokaasuverkosto ja Pirkanmaan biokaasutiekartta vuoteen 2030 valmistuu) ja kytketään osaksi vesienhoidon ja ravinnekierrätyksen tavoitteita sekä maakunnassa suunniteltavien/ toimeenpantavien kiertotaloushankkeiden sekä kiertotalousalueiden kehittymistä ja edistymistä. (Esim. ECO3, Tarasten alue, Hiedanranta). Kiertotalousratkaisut ja erilaiset kokeilut huomioidaan mahdollisuuksien mukaan tienpidon hankinnoissa. ESR-rahoituksella toteutetaan työllisyystavoitteita tukemalla Tampereen kaupunkiseudun kiertotalousympäristöjä useiden julkisorganisaatioiden, yritysten, osaamisen kehittämisen ja työttömien yhteisinä alustoina (KIERTO-hanke sekä osaamisen kehittämishanke KEOSKI).

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Varmistetaan tuottajavastuuvälvönnän avulla loppukäyttäjille riittävän laaja ja laadukas keräysverkosto sekä kerätyn jätteen korkeatasoinen kierrätys. Jatketaan VALTSUn alueellista toimeenpanotyötä ja aloitetaan uuden jätelain toimeenpano sen hyväksymisen

jälkeen. SER-tuottajavastuuvälvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota kuluttajatiedotuksen tehostamiseen. Etämyynnin valvontaa tarkastellaan tarkemmin jätelain uudistamisen sekä SUP-direktiivin kansallisen toimeenpanon yhteydessä.

Valmistelemme uuden jätelain toimeenpanoon liittyvää yhteistyötä ELSU-alueen ELY-keskusten kanssa ja valmistelemme jätehuoltoyhteistyön järjestämisen vaihtoehtoja. Valmistelemme jätehuoltoyhteistyön valtakunnallista toimintatapaa kaikkien ELY-keskusten kanssa. Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen huomioidaan jätteenkäsittelylaitosten ympäristölupahakemuksista annettavissa lausunnoissa.

ELY-keskus on osallistunut kiertotalouskeskittymien, erityisesti ECO3 ja Hiedanranta, yhteistyöfoorumeihin ja tilaisuuksiin, Tarasten Kiertotalousalue on edennyt YVA-vaiheeseen. ECO3-alueelle rakennettava Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n biokaasulaitos parantaa asukailta erilliskerättävän biojätteen käsittelykapasiteettia ja sitä myöden helpottaa yhdyskuntajätteen kierrätystä. Osallistutaan Tampereen kaupunkiseudun (ml. kiertotalouskeskittymät ECO3, Hiedanranta, Tarasten alue ja Lemene) kiertotalouden digitaalisen alustan kehittämiseen.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin kaikilla vastuualueilla. ELY-keskusten ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja hillinnän tiekarttatyö valmistuu vahvistamaan ELY-keskuksen toimintaa sopeutumista toteuttavana ja edistävänä tahona. Hyödynnetään tiekartassa tunnistettuja keinoja. ELY-keskus tekee sidosryhmäyhteistyötä kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa ilmastotyössä. Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. Edistetään maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä sekä maa- ja metsätalouden vesien hallintaa. Toteutetaan tulvariskien hallintasuunnitelmia ja edistetään säännöstelyä koskevien vesitalouslupien muuttamista huomioimaan muuttuva ilmasto. Huolehditaan, että viimeisin ilmastotieto on suunnittelusta ja varautumisesta vastaavien toimijoiden saatavilla. Otetaan vesi- ja kalatalouden ilmatoriskit huomioon valvottaessa yleistä etua alueellisessa suunnittelussa ja muissa menettelyissä. ELY-keskus rahoittaa Metsien hiilinielu kasvuun Pirkanmaalla -koulutushanketta. Tavoitteena on edistää metsien kasvukuntoa kouluttamalla metsänomistajia oikea-aikaiseen metsänhoitoon ja kehittää metsätilakohtainen hiilitaselaskenta. Pirkanmaan ELY-keskus varautuu ääriolosuhteiden vaikutuksiin päivittäisen liikumisen varmistamisessa osana liikenteen häiriöiden riskienhallintaa.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seuranta toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Pirkanmaan suojelualueverkostoa vahvistetaan laajentamalla suojelua metsäympäristöjen lisäksi myös soihin. Lisäksi pyritään edistämään kaavojen suojeluvarausten toteuttamista. Toteutetaan aktiivisesti elinympäristöjen tilan parantamisohjelmaa (HELMI-ohjelma) erityisesti perinnebiotooppien, ja lintuvesien, pienvesien ja metsien osalta. Laaditaan Pirkanmaan biodiversiteettiohjelma. Vieraslajien torjuntaa edistetään valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	750	750	750	750

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Helmi-ohjelman mukaiset vireille tulevat ja käynnissä olevat ennallistamis- ja kunnostushankkeet 34-46 kpl.; lintuvedet 10-12 kohdetta, perinnebiotoopit 15-20, pienvedet 5-10, metsät 4 kohdetta. Panostetaan Helmi-ohjelmassa erityisesti Pirkanmaan raakkujen elinolojen parantamiseen ja Pirkanmaan pienvesien kunnostustarpeiden selvittämiseen. Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen hoitotoimet 2-5 kpl ja lajien elinympäristöjen rajauspäätökset 1-3 kpl tarvittaessa. Luontotyyppien rajauspäätöksiä tarpeen mukaan 1-10 kpl. Natura-alueiden luontotyyppi-inventoinnit 2 kpl ja lajistointinventoinnit 3 kpl. Perinnebiotooppien inventointi noin 30 kpl. Panostetaan metsä- ja suoelinympäristöjen suojelun toteutukseen METSO- ja HELMI-ohjelmien kautta. Jatketään Pirkanmaan Biodiversiteettiohjelman tekoa yhteistyössä Pirkanmaan liiton kanssa. Suojelualueverkosto ja uhanalaiset luontotyypit ja lajit otetaan huomioon hankkeiden ja suunnitelmien ohjauksessa. Tunnistetaan hiilinielujen merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä ja osana luonnon monimuotoisuuden edistämisen yhteensovittamista.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpiteohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

10.12.2020

Toteutetaan vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja vesienhoidon 2016–2021 suunnittelukauden toimenpideohjelman sektorikohtaisia toimenpiteitä sekä tulvariskien hallintasuunnitelmaa. Viimeistellään kauden 2022–2027 Pirkanmaan toimenpideohjelmaa ja osallistutaan vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman ja Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelman viimeistelyyn ja järjestetään kuuleminen. Suunnitelmien tavoitteet yhteen sovitetaan keskenään sekä lisäksi luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja ilmastomuutoksen kanssa. Ohjelmien ja suunnitelmien toimeenpanoa edistetään tukemalla vesiensuojelu- ja vesistöhankeita avustuksin sekä antamalla asiantuntija-apua hankkeiden valmistelussa ja sidosryhmien verkostoitumisessa ja toimimalla aktiivisesti kumppanuusverkostoissa. Pääpaino on maa- ja metsätalouden vesiensuojelun toimenpiteiden kohdentamisessa ja tehostamisessa sekä pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laatimisessa. Rakennetuissa vesistöissä lisäksi vanhojen vesistörakenteiden muuttamisessa kalankulun mahdollistavaksi sekä luonnonmukaisessa vesirakentamisessa. Jatketaan vanhojen vesistörakenteiden ja patojen toimivuusselvitystä. Viestitään aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksista, vesiensuojelun ja tulva- ja kuivuusriskien hallinnan tarpeista ja keinoista sekä vesien tilan kehittymisestä.

Huolehditaan haitallisista ja vaarallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen toimeenpanosta. Vesiseurannoissa varmistetaan ulkoistetun näytteenoton ja analytiikan korkean laatutason säilyminen valvomalla palveluntuottajan toimintaa.

Vesihuoltolain valvontaa toteutetaan yhteisen valvontasuunnitelman ja ELY-kohtaisen valvontaohjelmien mukaisesti. Läntisen suomen vesihuoltostrategia 2050 ja liittyvä Pirkanmaan toimenpideohjelmaa valmistuvat tiiviissä yhteistyössä vesihuoltosektorin kanssa. Jatketaan vesihuoltoa palvelevien pohjavesialueiden rakenneselvityksien toteutusta laajapohjaisena yhteistyönä. Jatketaan Kokemäenjoen vesistöalueen vesivisio 2050 toteutusta.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Toteutetaan vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja vesienhoidon 2016–2021 suunnittelukauden toimenpideohjelman sektorikohtaisia toimenpiteitä. Viimeistellään kauden 2022–2027 Pirkanmaan toimenpideohjelmaa ja osallistutaan vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman viimeistelyyn ja järjestetään kuuleminen. Kuulemisen aikana toteutetaan "Road Show". Edistetään vesienhoidon toimenpiteitä panostamalla erityisesti sidosryhmäyhteistyöhön laajempien hankekokonaisuuksien syntymiseksi. Verkostomaista toimintatapaa jatketaan ja kehitetään Ikaalisten vesienhoidon neuvottelukunnan sekä sen alle perustettujen alueellisten toimeenpanoryhmien avulla. Perustetaan Eteläiselle Pirkanmaalle vesienhoitotyötä koordinoiva verkostomainen organisaatio tunnistamaan alueen tarpeet ja suunnittelemaan alueen hankkeita. Vesienhoidon verkostot toimivat sekä tiedon kohderyhminä, että tiedon välittäjinä biotalouden keinojen vaikutuksista ja yhtymäkohdista vesiensuojeluun.

Muuttuva ilmasto huomioidaan omassa toiminnassa sekä tuetaan kumppaneiden ja sidosryhmien hillintä- ja sopeutumistyötä tarpeita yhteensovittaen. Myönnetään vesiensuojelun tehostamisohjelman avustuksia sekä neuvotaan myös muiden rahoituslähteiden käyttöä alueella ja varmistetaan toteutuksen korkea taso mm. avustettujen hankkeiden ohjauksella ja valvonnalla. Hyödynnetään ja kehitetään paikkatietoa ja malleja vesienhoidon toimenpiteiden kohdentamisessa vaikuttavuuden parantamiseksi ja kehitetään aktiivisesti uusia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Alueellisia sidosryhmätalouksia järjestetään 10 kpl, jossa vesien- ja merenhoitoa edistetään. Jatketaan Kokemäenjoen vesistöalueen vesivisio 2050 toteutusta. Pohjaveden suojelussa edistetään erityisesti suojelusuunnitelmien kautta tapahtuvia toimenpiteitä ja riskikohteiden tunnistusta ja tutkimusta sekä suojelusuunnitelmien toimenpiteiden seurantakokouksia.

Mittari: Vesistökunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).

Jatkavia ja valmistuvia hankkeita 15 kpl ja uusia avustettavia hankkeita 15 kpl vuonna 2021. Uusia avustettavia hankkeita alustavasti 15 kpl vuosina 2022–2024.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: Tuetaan kestävää kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.

Pirkanmaan alueella kestävän ja turvallisen kaupunkikehityksen edistämisen kannalta keskeisessä asemassa on Tampereen kaupunkiseudun rakenteen kehittäminen täydennysrakentamisen ja liikennejärjestelmän muutosten, kuten raitiotien ja lähijunaliikenteen, avulla jalankulkua ja pyöräilyä tukevaksi ja vähähiilisemmäksi menettämättä keskeisiä kulttuuriympäristöjen, maiseman ja luonnon arvoja. Muiden kaupunkikeskusten osalta pyritään tukemaan palvelujen elinvoimaisuutta ja keskusten hyvää kytkeytymistä liikennejärjestelmään. Myös toimintojen sijoittuminen kaupunkirakenteessa, mm. julkisten ja yksityisten palvelujen sekoittuminen palvelukeskittymissä, tukee joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä luomalla kohdennettua kysyntää. Pirkanmaan ELY-keskus edistää pirkanmaalaisen maaseudun elinvoimaa ja yritysten sijoittumista sekä menestymistä maaseudulla. Maaseudun asukkaiden elinoloihin vaikutetaan kehittämällä palvelurakennetta esimerkiksi etätyötä tukevaksi.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	68,4	68,7	69,1	69,2

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): *Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).*

Vahvistetaan ELY-keskuksen roolia valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen edistäjänä ja aluekehittämistoimijana yhteistyössä maakunnan liiton ja muiden kumppaneiden kanssa. Palvelujen suuntaamisessa huomioidaan aluekehittämistä koskevat linjaukset ja painotukset. Alueiden kehittämisen rahoituksessa huomioidaan hyvä yhteistyö ja tasa-paino alueen erilaisten toimintaympäristöjen välillä (rahoitusta yhteensovittavat keskustelut ja linjaukset maakunnallisten panopisteiden mukaisesti) ja tuetaan yritysten toimintaedellytyksien kehittymistä koko maakunnassa. ESR-rahoituksessa tämä näkyy tavoitteena ulottaa mahdollisimman usean hankkeen toimialueeksi koko Pirkanmaa (esim. toimialan osaamisen kehittämisen hankkeet). Osana maaseudun palvelurakenteen kehittämistä Pirkanmaan ELY-keskus rahoittaa laajakaistainvestointeja ja maaseudun asukkaiden ja toimijoiden hyvinvointia edistäviä hankkeita (mm. Voimaa farmarille).

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Kuntien yleiskaavoitusta edistetään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 pohjalta. Vuonna 2021 kuntien kehittämiskeskusteluissa avataan maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen periaatteita sekä mm. hiili-neutraaliustavoitteen edellyttämiä toimenpiteitä maankäytössä ja rakentamisessa sekä avataan MRL:n uudistusta suhteessa ilmastoon. Edistetään myös kuntien digitaalisia valmiuksia suunniteltuun tietojärjestelmään liittyen tietoa välittämällä. Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden arvojen kaavallisen turvaamisen seuranta varmistetaan tehtyyn selvitykseen pohjautuen. Erityistä huomioita kiinnitetään luonnon monimuotoisuuden sekä virkistysalueiden ja -verkostojen turvaamiseen ja kehittämiseen tiivistyvässä yhdyskuntarakenteessa. Riittävän asuntotutannon edellytysten varmistamista kaavoituksen ja aktiivisen maapolitiikan toimenpitein edistetään. Ympäristöministeriön strategiaa ja sen vaikuttavuustavoitteita ja painopisteitä kiinnitetään kuntien omaan strategiseen kehittämiseen, aktiivisiin hankkeisiin sekä suunnittelu- ja lupamenettelyn käytäntöihin. MAL-sopimuksen toteuttamista edistetään.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossa ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF –arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

Pirkanmaan ELY-keskus uudistaa toimintaansa ja ottaa toiminnan uudistamisen myötä mahdolliset uudet järjestelmät käyttöön. ELY-keskus kehittää aktiivisesti henkilöstön osaamista, hyödyntää tietoa päätöksenteossa ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen viestinnässä huomioidaan saavutettavuus, ajantasaisuus ja viestintäkanavien monipuolisuus. Toiminnan kehittämisessä hyödynnetään CAF –arviointia, (ELY-keskuksille yhteisesti käynnistettynä ja johdettuna prosessina), työtyytyväisyyskyselyä (VM-Baro), sidosryhmä-, asiakas- ja palvelutytytyväisyystutkimuksia sekä CosoERM –kyselyä.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

ELY-keskuksen asiakkaat saavat asiantuntevaa ja sujuvaa palvelua. Asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan palveluiden ja viestintäratkaisuiden kehitystyössä. ELY-keskus panostaa monitoimijuutta edellyttävien hankkeiden sujuvaan ja asiakaslähtöiseen läpivientiin. ELY-keskuksen tavoitteena on lisätä KasvuCRM:n käyttöä ja tiedon hyödyntämistä.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu tavoitteeseen hyödyntää uutta teknologiaa ja nykyaikaisia työskentelyalustoja, millä pyritään edistämään entisestään paikkariippumatonta työskentelyä. ELY-keskus on valinnut digitalisaation yhdeksi kehittämisen erityispainopisteeksi, jossa yhtenä toiminnallisena tavoitteena on kehittää ja tehostaa työskentelyvälineiden ja -alustojen käyttöä muun muassa koulutuksilla. Pirkanmaan ELY-keskuksen yhtenä toiminnan kehittämisen painopisteenä on digitalisaatio, jota varten on perustettu vastuualuerajat ylittävä kehittämissiimi. Osallistutaan tarvittaessa valtakunnallisen digiohjelman toimeenpanovaiheeseen.

10.12.2020

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys	>4	>4	>4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Pilaantuneiden maiden selvitys- ja puhdistushankkeessa (Maaperä kuntoon -ohjelma) käydään markkinavuoropuhelua palveluntarjoajien kanssa. Puitesopimustoimittajien kanssa käydään säännöllisiä palautekeskusteluja, joka tarkoituksena on kehittää tilaajan ja palvelun tuottajan toimintaa. Pilaantuneiden maiden puhdistushankkeissa hyödynnetään kilpailullisilla neuvottelumenetelmällä toteutettujen hankintojen kokemuksia. Pilaantuneiden maiden selvitys- ja puhdistushankkeiden avustuksissa ja hankintojen kilpailutuksissa edistetään ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden toteutumista ja painotetaan riskiperusteisuutta, kestävyyttä, laatua ja kustannustehokkuutta. Selvitysvaiheen hankinnoissa puhdistusmenetelmä valitaan kestävyysarviointia käyttäen, jolloin kunnostusvaihtoehtoja tarkastellaan neljästä näkökulmasta (ympäristö, terveys, talous ja sosiaalinen).

Pirkanmaan ELY-keskus toteuttaa innovatiivisia hankintoja työvoima- ja yrityspalveluissa hankinta- ja substanssilainsäädännön sekä talousarvion perusteiden mukaisissa raameissa. Vaikuttavuuden hankinnan osalta Pirkanmaan ELY-keskus on ollut edelläkävijä työllisyyttä edistävissä TE-palveluhankinnoissa. Vaikuttavuuden hankintaan pyritään myös talousarvion mahdollistamissa uusissa, palvelukokonaisuuksia koskevissa hankinnoissa, joissa kokeillaan myös asiakaskohtaisen budjetoinnin malleja. Pirkanmaan ELY-keskus vie eteenpäin pilotoimaansa palvelualusta.fi hyödyntämistä erityisesti aloittavien yrittäjien palvelussa sekä yleisesti asiakaskokemuksen ja asiakasvuorovaikutuksen mahdollistavia mobiileja välineitä laadun ja hyvän palvelun edistämiseksi.

Tienpidon hankinnat tehdään pääsääntöisesti hankinta-alueella. Keskitettyjen tienpidon hankintojen osalta tavoitteena on muun muassa ottaa käyttöön Väyläviraston hankinnan toimintalinjat, tehostaa laadunvalvontaa, huomioida tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmän vaatimukset ja edistää ilmastotavoitteiden huomioimista. Hankintatoimen tavoitteena on edistää digitalisaation hyödyntämistä. Markkinavuoropuhelulla pyritään saamaan useampi urakoitsija mukaan kilpailutuksiin.

Innovatiiviset julkiset hankinnat pyritään saamaan tulevan rakennerahastokauden työkaluksi mm. kiertotalous- ja vähähiilisyysteemojen tueksi.

10.12.2020

Tavoite: Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.

ELY-keskus kehittää ja edistää osaltaan sähköistä ja asiakaslähtöistä asiointia. ELY-keskuksen vastuulla olevista tietovarantojen ajantasaisuudesta huolehditaan. ELY-keskus on aktiivinen toimija alueen yhteistyöverkostoissa. Tavoitteena on parantaa ja kehittää asiakaspalvelua hyödyntäen digitalisaation mahdollisuuksia, kehittämällä tiedon hallintaa sekä huolehtimalla monipuolisesta ja ajantasaisesta viestinnästä. ELY-keskus toimii aktiivisesti digitalisaation toimeenpanossa ja osallistuu mahdollisiin valtakunnallisiin kehittämisspilotteihin ja kokeiluihin (esimerkiksi asiakastytyväisyyden mittaamisen kehittämisratkaisut, tekoälyn ja robotisaation hyödyntäminen ja kokeilut substanssitoiminnoissa).

Tavoite: ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle käynnistetään yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohdasta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä.

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman toimeenpanoon, yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu ohjeistusten mukaiseen tietoturvatyöhön ja tietoturvan kehittämiseen. ELY-keskus huolehtii maksajavirastotoiminnan ISO/IEC 27001:2013 vaatimusten mukaisesta tietoturvatyöstä. Pirkanmaan ELY-keskus sitoutuu varmistamaan, että 1.1.2020 voimaan tulevan tiedonhallintalain asettamat vaatimukset saavutetaan

strategiakaudella. ELY-keskus selvittää ydintoimintojensa riskienhallinnan tilaa ja tarvittaessa kehittää mm. jatkuvuuden hallintaa ao. tehtävissä.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Pirkanmaan ELY-keskusta johdetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen ja työhyvinvoinnin edistämiseen panostetaan. Osaamista kehitetään vastaamaan asiantuntijatyön tulevaisuuden tarpeita. ELY-keskus kohdentaa osaamisen kehittämisen toimenpiteitä strategian tavoitteiden mukaisesti.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin tyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	> 3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

- Tienpidon hankinnan toimivuus ja hankintaprosessin tehostaminen
- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus
- Liikenteen asiakaspalvelukeskus
- Valtaosa tienpidon luvista: viestintä- ja sähköjohtojen-, maakaasu- ja kaukolämpö- sekä vesihuoltoputkien sijoittaminen, palvelukohdeopasteet ja tienvarsimainokset, kioski- ja myyntisopimukset, tilapäiset luvat ja liikennejärjestelyt, tiealueeseen kohdistuvat luvat, yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden liittymäluvut sekä suoja- ja näkemäalueelle rakentaminen
- Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun ohjaus ja edistäminen
- Tienpitoviranomaisen perinnetoimintaan liittyvät tehtävät
- Jätehuollon tuottajavastuuvälvonta
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pirkanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla
- Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutus
- Öljynsuojarahaston JASKA-hankkeen toimeenpano
- Pilaantuneisuuden selvittämistä tai puhdistamista koskevat avustukset

- Pientalojen öljylämmityksestä luopumista koskevat avustukset
- Käytöstä poistettujen ja hylättyjen kaivannaisjätealueiden selvitys- ja kunnostushankkeen toteuttaminen
- Muut ympäristöhoitotöiden toteuttamiseen liittyvät tehtävät PIRELYn ja HÄMELYn toimialueilla

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2021 sitovasti. Vuosien 2022–2024 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahajako.
Pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelma

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2021 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijohdaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

10.12.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Juha Sammallahti, johtaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Mari Rajala, johtaja

Pirkanmaan ELY-keskus

Riikka Joutsensaari, yksikönpäällikkö

ELY-KESKUS	Jako 2020 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistukset	L- vastuualueen lisäresurssit	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Maatalouden valvonta	Osaajapulan koordinointi	Muut muutokset	OSOITETTAVA MÄÄRÄRAHA
Uusimaa	12 613 100	468 250	544 100	182 700	261 000	22 200	72 000	355 800	14 519 150
Varsinais-Suomi	11 605 800	688 050	500 700	182 700	78 300	43 500	72 000	35 900	13 206 950
Satakunta	2 128 600	111 250	91 800	0	52 200	25 700	72 000	0	2 481 550
Häme	5 625 800	208 100	242 700	0	52 200	30 900	72 000	-10 000	6 221 700
Pirkanmaa	6 223 300	389 450	268 500	182 700	78 300	36 100	72 000	283 600	7 533 950
Kaakkois-Suomi	8 684 200	391 650	374 600	182 700	78 300	25 200	72 000	-348 600	9 460 050
Etelä-Savo	4 493 600	188 750	193 800	0	26 100	22 200	72 000	21 000	5 017 450
Pohjois-Savo	6 921 300	391 600	298 600	121 800	52 200	35 200	72 000	0	7 892 700
Pohjois-Karjala	3 709 900	154 600	160 000	0	26 100	20 000	72 000	60 900	4 203 500
Keski-Suomi	8 818 500	363 000	380 400	182 700	52 200	24 400	72 000	60 900	9 954 100
Etelä-Pohjanmaa	9 295 700	484 150	401 000	121 800	26 100	47 400	72 000	208 800	10 656 950
Pohjanmaa	2 963 300	171 000	127 800	0	52 200	40 900	72 000	0	3 427 200
Pohjois-Pohjanmaa	8 527 500	430 350	367 900	121 800	78 300	41 300	72 000	193 145	9 832 295
Kainuu	3 436 900	176 850	148 300	0	52 200	7 400	72 000	-6 155	3 887 495
Lappi	8 505 900	477 500	366 900	243 600	26 100	12 600	72 000	58 500	9 763 100
KEHA oma toiminta	22 559 200	832 200	973 200	0	52 200	0	0	0	24 416 800
KEHA/ELY-keskusten yh- teiset menot	33 888 968	0	0	227 500	156 000	65 000	120 000	1 881 210	36 338 678
TE-ASPA	4 444 900	0	191 700	0	0	0	0	0	4 636 600
YHTEENSÄ	164 446 468	5 926 750	5 632 000	1 750 000	1 200 000	500 000	1 200 000	2 795 000	183 450 218

Tavoite: Pirkanmaan ELY-keskus edistää valtakunnallisen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman tutkimus- ja kunnostusosaamista

Pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelma

Maaperä kuntoon -ohjelma

Tehtävä

Jätelain (1072/1993) 35 §:ssä ja jäteasetuksen (1390/1993) 4 luvussa tarkoitettujen valtion jätehuoltotöiden koordinoitua ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamishankkeiden kilpailuttamista, hankintapäätösten tekemistä ja sopimuksenaikaista toimintaa koskevat tehtävät sekä pilaantuneiden maa-alueiden kunnostusavustuksia koskevat tehtävät.

Pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetussa laissa (246/2019) säädetään selvittämistä ja puhdistamista koskevista tehtävistä valtionapuviranomaisena ja järjestäjänä.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Tehtävää hoidetaan 7,5 henkilötyövuoden suuruisilla henkilövoimavaroilla, josta 7 on vakituisia ja 0,5 on määräaikaista. Erillismäärärahaa 35.10.22 maksetaan 6,5 henkilötyövuoden ja toimintamenoista 1 henkilötyövuoden palkkakustannukset.

Hankkeen hoitamiseen esitetään vuodelle 2021 rahoitusta seuraavasti:

3510221 350 000 euroa

3510611 350 000 euroa

Tavoitteet 2040

Tavoitteena on selvittää valtakunnallisesti vaikutuksiltaan merkittävimmät isännättömät pilaantuneiksi ympäristölle ja terveydelle epäillyt riskikohteet ja tehdä tarvittavat riskienhallintatoimenpiteet niitä vaativille kohteille. Priorisointia ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää PIMA-strategiaa ja valtakunnallista vesienhoidon pohjavettä huomioivalla valtakunnallisella toimintamallilla (POAKORI II).

Tavoitteet 2021

- Käydään ELY-keskusten kanssa keskustelut, joissa pyritään selvittämään ja nostamaan jokaisen ELYn alueelta vaikutuksiltaan pahimmat riskikohteet (isännätön ja isännällinen).
- Selvitetään järjestämisen kautta tai annetaan avustusta 40 kohteen pilaantuneisuuden ja riskien selvittämiseen ja määritellään kunnostustarve.
- Aloitetaan kolme uutta valtion jätehuoltotyöhanketta, joista aloitteet ovat tulleet 2019.
- Jatketaan kuuden aiemmin aloitetun valtion jätehuoltotyön toteuttamista.
- Kehittämishankkeena jatketaan POAKORI 2:n toteuttamista ja aloitetaan kehittämishankkeen Kestävän kunnostamisen käytännöt Suomessa toteuttaminen. Testataan POAKORI II-hankkeessa kehitetyn priorisointimallin toimivuutta Maaperäkuntoon-ohjelman selvittämishankkeiden priorisoinnissa.
- Jatketaan maaperäkuntoon.fi-sivuston kehittämistä sekä toteutetaan aktiivista viestintää.
- Markkinoidaan yhteistyötahoille heidän mahdollisuuttaan hakea avustusta pilaantuneiden maiden ja pohjavesien selvittämiseen ja puhdistamiseen.
- Järjestetään Maaperä kuntoon ja Jaska neuvottelupäivät.

Yhteistyö muiden ELY-keskusten kanssa

Maaperä kuntoon -ohjelma tekee ELY-keskusten kanssa yhteistyötä isännättömien pilaantuneiksi epäiltyjen kohteiden priorisoinnissa ja historiatietojen selvittämisessä. Tarkoituksemme on MATTI-tietojärjestelmästä nostettujen kohteiden lisäksi selvittää syksyn ja talven 2020 – 2021 aikana ELY-keskusten kanssa yhdessä vaikutuksiltaan pahimmat rikikohteet (isännättömät ja isännälliset).

Odotamme ja toivomme, että ELY-keskukset kertoisivat erityisesti kunnille Maaperä kuntoon -ohjelman palveluista. Toivomme myös, että ELY-keskukset antaisivat Maaperä kuntoon -ohjelmassa laadituista raporteista mahdollisuuksien mukaan pikaisesti lausuntonsa.

Öljyjuorarahaston kohteet (Jaska- hanke ja Esko-kohteet)Tehtävä

Öljysuojarahaston korvaamien öljyn pilaaman maaperän ja pohjaveden puhdistamistarpeen selvittämistä, puhdistustöiden suunnittelua ja puhdistamista koskevat asiantuntijatehtävät.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Tehtävää hoidetaan 2 henkilötyövuoden suuruisilla määräaikailla henkilövoimavaroilla. Tehtävän hoitamisen ja hankkeiden toteuttamisen rahoittaa Öljysuojarahasto. Maaperä kuntoon ohjelman ja ELY-keskuksen henkilövoimavaroja käytetään esimiehen, lakimies- ja viestintäasiantuntijan osalta myös Jaska -hankkeen toteuttamiseen. Öljysuojarahaston ja Pirkanmaan ELY-keskuksen välisen palvelusopimuksen mukaan tehtävän hoitamisen kustannus on 180 000 euroa, joka kattaa myös KEHA-keskuksen palvelut.

Öljysuojarahaston kohteiden selvityksiin ja puhdistuksiin on vuosittain varattu noin 1 milj. euroa, joka on riippuvainen vuosittain toteutettavista hankkeista.

Tavoitteet 2021

- Öljysuojarahaston JASKA-hankkeessa ei oteta enää uusia hakemuksia vastaan.
- Selvitetään 5-8 JASKA-kohteen pilaantuneisuus ja puhdistetaan massanvaihdoilla 5 kohdetta sekä in situ 3 kohdetta.
- Selvitetään 3 ESKO-kohdetta ja puhdistetaan massanvaihdoilla 1-3 kohde sekä in situ 1 kohde.
- Edellisinä vuosina alkaneiden JASKA- ja ESKO-kohteiden in situ-puhdistukset saatetaan päätökseen.

Tavoitteet 2022

- Painopisteenä JASKA- ja ESKO-kohteiden puhdistamistoimet ja kohteiden mahdolliset tarkailut.
- Uusia ESKO-selvityskohteita voi tulla.
- Edellisinä vuosina alkaneiden JASKA- ja ESKO-kohteiden in situ-puhdistukset saatetaan päätökseen.

Yhteistyö ELY-keskusten kanssa

JASKA-hankkeeseen ei oteta uusia hakemuksia vastaan vuoden 2020 jälkeen. Öljypilaantuneiden kohteiden osalta rahoitusta on jatkossa mahdollista saada ESKO-kohteena. ELY-keskukset voivat jatkossakin esittää öljysuojarahastolle ESKO-kohteita, mutta toivomme, että ELY:t keskustelevat etukäteen PIRELYn kanssa rahoitusmahdollisuuksista.

Kajak-hankeTehtävä

Kaivannaisjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (190/2013) 15 §:n mukaisten käytöstä poistettujen tai hylättyjen vakavaa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavien kaivannaisjätteiden jätealueiden vastuiden selvittäminen, selvittämis- ja kunnostushankkeiden toteuttaminen ja kokeilut.

Henkilövoimavarat ja hankkeiden rahoitus

Kajak -hankkeen henkilövoimavarana käytetään Maaperä kuntoon -ohjelman ja Jaska-hankkeen asiantuntijoita. Tämän lisäksi Kainuun ELY-keskuksesta on käytettävissä kaivosasiantuntijan 70 %:n työpanos.

Hankkeelle on osoitettu erillismäärärahaa vuosille 2020 – 2021 1,4 milj. euroa.

351022 (2020)	400 000 euroa
351022 (2021)	1 00 000 euroa

Tavoitteet 2021 – 2026

- Kaikkien Kajak-kohteiden selvittäminen riskien ja riskienhallintatoimien sekä vastuiden osalta on tehty tai meneillään
- Kaivosten kunnostustyöt riippuvan valtion rahoituksesta. Tavoitteena on, että vähintään 3 - 4 kohteessa kunnostustyö on tehty tai meneillään.

Tavoitteet 2021

- Aloittamaan kahden kaivannaisjätealueen selvittäminen.

- Selvittämään 2 - 3 kaivannaisalueen vastuukysymyksiä.
- Aloitetaan/jatketaan pilot-hanketta viherlipeäsakan käyttämiseksi kaivannaisjätealueiden vesienkäsittelyssä.
- Osallistutaan Haverin rikastushiekka-alueen kunnostamiseen.
- Viestitään Kajak-hankkeesta ELY-keskuksille, maaperakuntoon.fi-sivustolla, uutiskirjeissä ja eri tilaisuuksissa sekä laaditaan tiedotteita.

Yhteistyö muiden ELY-keskusten kanssa

Teemme tiiviisti yhteistyötä ELY-keskusten kanssa.

Odotamme, että ELY-keskusten asiantuntijat osallistuvat hankkeeseen kuuluvien alueensa kaivosten tiedonkeruuseen, perustietojen selvittämiseen sekä Kajak-kohteiden hankeryhmätyöhön asiantuntijan pohja- ja pintavesiasioiden roolissa. Odotamme myös, että ELYt osallistuvat kanssamme kohdekäynteihin sekä antavat lausunnon kohteiden riskiperusteisesta kunnostustarpeesta heille toimitetun kohteessa tehdyn selvitysraportin pohjalta. ELY-keskukset osallistuvat kunnostustapa-arviointiin suunnittelun aikana valvonnan ja luvituksen kautta.

Mittari	2021 Alustava tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Valtion avustusjärjestelmän kautta toteutetut pilaantuneiden alueiden selvitykset	40	40	40	40
Valtion avustusjärjestelmän kautta toteutetut pilaantuneiden alueiden kunnostukset	8	7	7	7